

FRI-ONLINE-1-QHE-16

ANALYSIS OF THE APPROACHES AND RESOURCES FOR TRACKING THE REALIZATION OF STUDENTS AT THE LABOUR MARKET

Assoc. Prof. Kaloyan Stoyanov, PhD

Head of the Career Development Centre,

“Angel Kanchev” University of Ruse

Phone: +359 82 888 425

E-mail: kes@uni-ruse.bg

Vanya Naydenova, MSc

Career Development Centre,

“Angel Kanchev” University of Ruse

Phone: +359 82 888 425

E-mail: kariera@uni-ruse.bg

***Abstract:** The paper reviews existing approaches for tracking the realization of students. Many universities apply a system for tracking the performance of graduates, using it to manage government education policies, as well as for career guidance of prospective students. This information and database of higher education institutions is used to assess the quality of the educational process. The main problem is the solution to the issue of tracking graduates. There are different tools that are applied and used by different universities around the world.*

***Keywords:** Approaches and Resources for Tracking the Labor Market Realization, Alumni portal, Alumni Tracking System, Effectiveness.*

***JEL Codes:** I23*

ВЪВЕДЕНИЕ

В резолюцията на Европейския парламент от 2012 г. относно модернизирването на системите за висше образование в Европейския съюз се изтъква необходимостта от проследяване на заетостта на завършилите студенти в бакалавърска и магистърска степен, чрез което да се оцени, до каква степен висшето образование покрива изискванията на пазара на труда. Поради това, университетите е необходимо да прилагат система за проследяване реализацията на висшистите, чрез която се оценява качеството на образователния процес, а косвено има голямо значение за подкрепа на правителствените политики за висше образование и за професионално ориентиране на кандидат студентите. В тази връзка, представеният в разработката експертен анализ за методите и средствата за мониторинг на реализацията на студентите от Русенски университет “Ангел Кънчев” на пазара на труда има съществен принос за успешното решаване на този важен за страната проблем.

ИЗЛОЖЕНИЕ

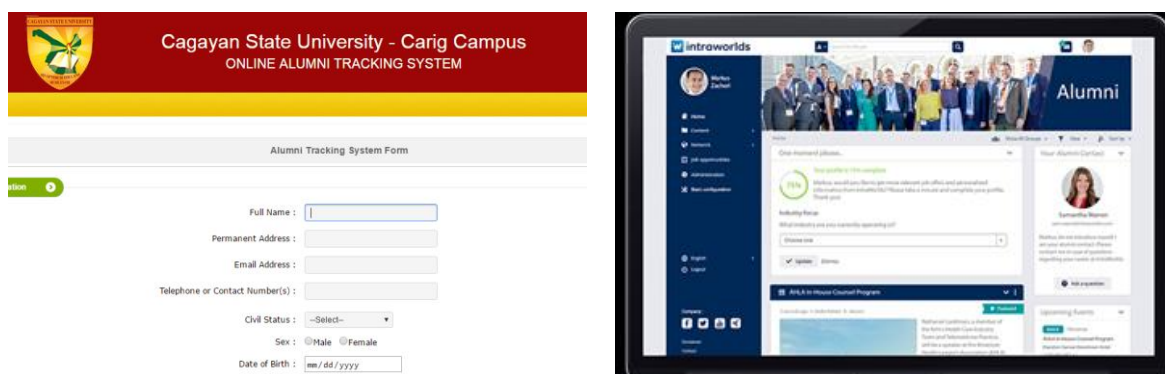
Политиката на държавите членки на ЕС е, да се събират и публикуват данни за съответствието между качеството на образованието в различни професионални направления и специалности и възможностите за реализация на пазара на труда в съответната професия. Проблем е решението на въпроса с проследяването на висшистите, които заминават да работят зад граница. Той би могъл да се ограничи, ако системите за проследяване на висшистите в рамките на страната разширят обхвата на ползваните статистически данни, като включват и постъпващите на работа по съответната им специалност в други страни. Различни са инструментите, които се прилагат и използват от различните висши учебни заведения в световен мащаб. Методите и ресурсите, които се прилагат от висшите училища и университети в страните членки на ЕС се различават съобразно културата и натрупания опит в страната. Като по-важни успешни подходи и методи могат да се посочат: периодично провеждане на анкети сред студенти и работодатели, споразумения за сътрудничество с

други институции, социални мрежи, лични контакти и др., както и специализирани електронни алумни системи и приложения като Alumni Match, Alumni-portal, Alumni Tracking System и др.

Анализ на методите и средствата за проследяване реализацията на студентите

Най-често прилагания метод в Русенски университет е *анкетирането* сред студентите, който е еднократна практика в годината след дипломирането. По-точна и достоверна информация може да се получи от анкетно проучване сред работодателите. Недостатък на този метод е, че се губи връзката между университета и студента след дипломирането. Анкетирането на работодатели е заложено в критериалната система на Националната Агенция по Оценка и Акредитация (НАОА), и служи за оценка на реализиралите се алумни и удовлетвореността от нивото на подготовка им. Недостатък на анкетирането сред работодатели е, че обратната информацията от тях чрез анкети, не е регламентирана. Те не са заинтересовани от подобни проучвания и коефициентът на обратна връзка от тях е твърде нисък.

Вторият, перспективен според опита в ЕС метод е чрез прилагането на изградена *електронна Алумни система*. Предимствата на този метод са, че е напълно достъпен, ясен и точно обоснован, бърз от гледна точка на обработване и извличане на информация при необходимост. Като недостатък може да се посочи ниската степен на регистриране, поради характера на самото заявяване на студента в системата, който е по-скоро пожелателен към студентите. Показаните на (фиг.1) примерни Алумни системи, които се прилагат успешно в световен мащаб позволяват да се следи реализацията на студентите на пазара на труда по години след завършването им. Това позволява на желаещите да споделят информация по тяхна инициатива, но за целта е необходимо да се регистрират, като това става чрез попълване на електронна бланка на страницата на висшето училище през интернет. По този начин методът предоставя възможност да се осъществява връзка с университета по всяко време. Основен недостатък и тук е стимулирането или мотивирането на възпитаниците на университета да направят подобна стъпка. Като мотивиращи форми на този вид дейност университетите се стремят да поддържат ангажираност без конкретно обременяване от страна на вече завършилите студенти чрез организиране на периодични събирания, форуми, разпространяване на новини, награди и други дейности.

Фиг. 1. Алумни системи

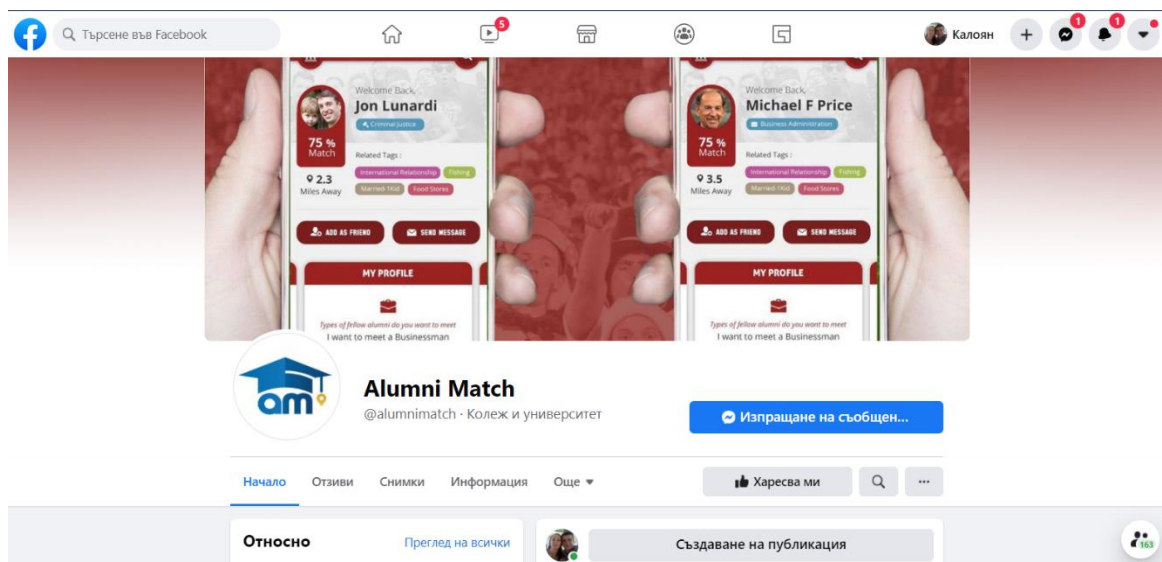
Алумни портал. Като успешен пример за такъв тип социална мрежа, показана на (фиг.2) е предназначен за споделянето на информация и комуникацията между всички възпитаници на Германия, компании, университети и организации, като целта е възпитаници на държавата да могат свободно да се свързват помежду си, да обсъждат специализирани въпроси и да споделят опит и знания.

Фиг. 2. Германски Алумни Портал

Социалните мрежи – това е един от добрите и може би бъдещи инструменти, посредством който би могло да се постигне по-добър и голям ефект и увеличаване на дела на отбелязалите се завършили студенти. Като основно и световно ползвани такива, могат да се определят Facebook, LinkedIn, Twitter и др.

Предимствата на този вид проследяване са, че може да става бързо и лесно, ако всеки споделя и актуализира неговата информация и тя бъде видима за всеки в интернет пространството. Най-често такава информация е: завършена специалност, година, работи ли се по специалността, в коя фирма, на каква длъжност и др.) Основен недостатък тук е конфиденциалността на персоналната информация, която всеки може да заяви като видима или недостъпна, достоверността на посочената информация, както и доброто желание за периодична актуализация при промяна на месторабота, квалификация и др. Тук могат да се включат и създадените такива електронни приложения и системи като например приложението Alumni Match (Фиг. 3). То позволява на членовете да си комуникират лесно в рамките на една и съща мрежа от възпитаници на университета. Всеки потребител има процент съвпадение въз основа на неговите интереси с всеки друг член в същата мрежа от възпитаници. Приложението е напълно безплатно и свързва членовете заедно на база на персонализирани критерии за съвпадение за изграждане на взаимоотношения в рамките на кариерно развитие, преподаване и обучение. Alumni Match трансформира начина, по който възпитаниците на университета си взаимодействат по целия свят.

Фиг. 3. Общ вид на приложението Alumni Match

Публичните институции са тези, от които информацията би била най-достоверна и точна. Като такива могат да се посочат Министерството на образованието и науката, Агенцията по заетостта, редица браншови организации, професионални сдружения и др. Като положителни страни тук могат да се посочат обособената база данни, която би имала най-голяма степен на достоверност, но не винаги на точност. И тук идва и отрицателната черта на този метод, която е непериодичното актуализиране и обновяване на данните в тяхната база данни и ограничения достъп до такава информация.

Не на последно място е *използването на лични и тесни контакти* на ръководствата на университетите, преподавателите със завършилите студенти и фирмите. Тук делът на обхванатите завършили студенти ще бъде сравнително малък спрямо предходните методи и средства за събиране на такава информация, но достоверността би била на сравнително високо ниво поради личния контакт и персоналната ангажираност.

Основната цел чрез прилагането на горепосочените методи и посредством упоменатите средства е разкриването на по-добри и устойчиви практики в системите за проследяване на реализацията на завършилите висше образование.

Постоянно увеличаващият се брой специалности, учебни планове, програми, университети, както на национално, така и на европейско и световно ниво диктуват необходимостта от изграждането и приемането на основни механизми за оценка на качеството на предлаганото образование. В тази връзка, професионалната реализация на завършилите студенти се явява основен и важен критерий за нивото на качество на обучението за работодатели, кандидат-студенти и обществеността като цяло. В Република България все още основният инструмент за проследяване реализацията на висшистите на пазара на труда на национално ниво е рейтинговата система.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За успешното проследяване на движението на алумните е необходимо изграждане на национална единна система за проследяване на завършилите висше образование, както и съответен инструмент, позволяващ консолидиране чрез съгласуваност и синхронизиране между всички висши учебни заведения и държавните органи и институции в България.

REFERENCES

Jayavant, M., S Kawle, P Khergamkar, S Gurale, R Somani. (2018). *Alumni Tracking System*. International Conference on Innovative and Advanced Technologies in Engineering, IOSR Journal of Engineering IOSRJEN Volume 8, pp 80-86.

URL: <http://www.bulnao.government.bg> › od-vischisti-190517 Одитен доклад 0300100716

URL: <https://neaa.government.bg/homepage/104-balgarski/akreditirani-institucii>

URL: <http://alumnimatch.co/>

URL: <https://www.alumniportal-deutschland.org/en/>

URL: <https://news.bg/education/izgrazhdat-sistema-za-prosledyavane-na-realizatsiyata-na-visshistite.html>